

**Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp, för
Förskollärovetenskap Utbildningsvetenskap
HT 2017**

**”Det är ett fantastiskt verktyg men
samtidigt blir jag lite mörkrädd”**

En forskningsstudie om pedagogers
uppfattningar kring surfplattan i förskolan.

Elin Andersson och Johanna Magnusson

Sektionen för hälsa och samhälle eller Sektionen för lärande och miljö

Författare

Elin Andersson och Johanna Magnusson

Titel

"Det är ett fantastiskt verktyg men samtidigt blir jag lite mörkrädd"

En forskningsstudie om pedagogers uppfattningar kring surfplattan i förskolan.

Handledare

Marie Fridberg

Examinator

Lars-Erik Nilsson

Sammanfattning

Syftet med studien är att undersöka pedagogers uppfattningar kring surfplattan som artefakt i förskolans verksamhet. Det här är en kvalitativ studie som gjordes tillsammans med fyra pedagoger som deltog vid semistrukturerade intervjuer. Vårt resultat visar en generell positiv uppfattning bland pedagogerna men de ser att det finns utvecklingsmöjligheter inom området. En slutsats vi har gjort är att pedagogers uppfattningar av surfplattan i förskolans verksamhet är beroende på deras erfarenhet och vilken relation de har till artefakten. Pedagogers uppfattningar påverkar även användandet av surfplattan i förskolans verksamhet.

Abstract

The aim of this research is to study educators understanding of the tablet as an artefact in the preschool function. This is a qualitative study that was conducted with four educators who participated in semi structured interviews. Our results show a general positive perception among the educators but they see that there are development opportunities in the area. A conclusion that we made was that educators' perceptions of the tablet in preschool activities depend on their experience and the relationship they have with the artefact. Educator's perceptions also affect the use of the tablet in the preschool function.

Ämnesord

Förskola, IKT, Intervjuer, Pedagoger, Surfplatta, Uppfattningar

Förord

Vi vill tacka alla pedagoger som ställt upp vid våra intervjuer och bidragit till ett resultat i vår studie, utan er hade det inte varit möjligt.

Ett stort tack till vår fantastiska handledare Marie Fridberg som stöttat oss i vår process och funnits där i nöd och lust. Tack till våra familjer för all stöttning och pepp för att hålla motivationen uppe.

Tillslut stort tack till oss själva och för ett jättebra samarbete!

// Elin och Johanna, 2017-10-19

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1. Surfplatta.....	6
1.2. Bakgrund.....	7
1.3. Syfte och forskningsfråga	8
2. Litteraturgenomgång.....	9
2.1. IKT, en del av samhällets utveckling	9
2.2. Pedagogers perspektiv kring IKT	11
3. Teoretisk utgångspunkt.....	14
3.1. Fenomenografi	14
4. Metod.....	15
4.1. Kvalitativa intervjuer	15
4.1.1. Semistrukturerade intervjuer	16
4.2. Urval	17
4.3. Genomförande	17
4.4. Bearbetning av insamlat material	18
4.5. Forskningsetiskt övervägande	18
5. Resultat	20
5.1. Uppfattningar om surfplattans potentiella användningsområden	20
5.2. Uppfattningar om surfplattans baksida	21
5.3. Uppfattningar om pedagogers behov av kompetens.....	23
5.4. Hur uppfattar pedagogen surfplattan ur ett barnperspektiv?	24
5.5. Pedagogers uppfattningar om surfplattans påverkan på den motoriska utvecklingen	24
5.6. Uppfattningar om surfplattans påverkan på samspel.....	25
5.7. Sammanfattande analys av resultatet.....	26
5.7.1. Uppfattningar.....	26

6. Diskussion.....	28
6.1. Resultatdiskussion	28
6.2. Metoddiskussion	32
6.3. Avslutande reflektion.....	33
Litteraturlista	35
Bilaga 1.....	38
Bilaga 2.....	39

1. Inledning

Digitala verktyg tex i form av mobiltelefon, dator eller tv, finns i människors vardag. Surfplattan är också ett digitalt verktyg som är vanlig att finna i hemmet men även alltmer i förskolan. I förskolans verksamhet finner vi även digitalbildram som används för att visa bilder som en del av förskolans dokumentationsmetod. I och med de här digitala verktygen växer barn idag upp med 'informations- och kommunikationsteknik' (IKT) (Aglassinger, Strindholm, Kallin & Rudnik Norling, 2012). Behovet av forskning kring användandet av surfplattor har ökat för att allt fler förskolor introducerar dem i sina verksamheter (Skolverket, 2016a). Det pågår en aktiv samhällsdebatt mellan olika forskare och om hur surfplattan påverkar förskolan och barnen, vilket kommer diskuteras under bakgrunden.

Vår studie utgår från hur pedagoger uppfattar surfplattan som artefakt i förskolans verksamhet eftersom pedagogernas uppfattningar lägger grunden för hur surfplattan används. Studien kommer att vara ett bidrag till forskningen, vilket kan gynna pedagogerna i arbetet med surfplattan, men även ett bidrag med kartläggningar kring pedagogers uppfattningar. Initialt fanns redan ett intresse hos oss kring ämnet då vi båda är uppvuxna med IKT i vår närmiljö, likt dagens förskolebarn. Intresset för IKT utvecklades ytterligare när vi hade varit ute på förskolor och fått se hur pedagogerna använder surfplattan i verksamheten, vilket gjorde att vi började efterforska kring pedagogen och surfplattan. Vid efterforskningen upptäcktes en tvetydighet om ämnet där pedagogerna uttryckte olika möjligheter och hinder med användandet vilket väckte vårt intresse för vidare forskning kring surfplattans funktion i förskolan.

1.1. Surfplatta

Surfplattan är ett digitalt verktyg som Nationalencyklopedin (u.å.a) beskriver som en pekador där användaren erbjuds möjligheter till uppkoppling till trådlöst nätverk och olika applikationer. Verktuget är lätt använda då användaren kan ta med sig surfplattan var som och användaren kontrollerar den med fingrarna, via en touchskärm (Bjurulf, 2013; Hernwall, 2016). Genom surfplattan får barnen olika meningserbjudande, vilket menas med att surfplattan får olika betydelser beroende i vilken kontext den befinner sig i. Utbudet som finns är exempelvis fotografering, applikationer, musik,

dokumentationsmetoder och spel. Surfplattan utmanar barnens uttrycksförmåga och erbjuder även dem nya uttrycksformer (Bjurulf, 2013).

1.2. Bakgrund

För oss som forskare och blivande förskollärare är det viktigt att ha läroplan för förskolan 98/16 (Lpfö) i åtanke vid utformning av forskningsstudien, men även för att studien utförs med verksamma pedagoger i förskolans miljö. Det här för att vi och pedagogerna som deltar i studien ska ha läroplanen i baktanke hela tiden och det är det förskolan grundar sig i. Förskolan skall vara den verksamhet som lägger en grund för det livslånga lärandet hos eleverna, för att ett livslångt lärande ska ske behöver förskolan samt förskollärarna följa med i samhällets utveckling. Det här för att eleverna ska få samma möjlighet till att känna delaktighet som alla andra medborgare. I förskolan erbjuds elever olika lärandemetoder som ska gagna deras lärande och utveckling. Lpfö 98/16 (Skolverket, 2016b) skriver om olika skapandeprocesser och där kan digitala verktyg användas som en av många uttrycksformer. I strävansmålen (Skolverket, 2016b) skrivs det att förskolan ska erbjuda kunskaper om och hur teknik används, vilket kan erbjuda ökat intresse hos elever för teknik. Vi tolkar det som att tekniken är en stor del av elevers lärandemiljö i förskolans verksamhet.

Skolverket (2016c) har fått i uppdrag av regeringen att föreslå strategier för skolväsendet angående IT (informationsteknik). Målet med uppdraget är att strategierna ska bidra till att IT tas tillvara på inom förskolans- och skolans verksamhet. Den här satsningen ska stärka utbudet och ge alla inom skolväsendet lika möjlighet att utnyttja IT. Satsningen ska öka lärares och elevers kunskaper om digitala verktyg, kunskapen ska även stärkas hos rektorer och förskolechefer. Skolväsendet ska utnyttja digitaliseringens erbjudande för utveckling av skolan och dess undervisning (Skolverket, 2016c). Det här är en pågående process som skolverket aktivt håller på att arbeta fram.

Det pågår en samhällsdebatt angående barns användande av IKT. Två debattörer tar upp positiva och negativa aspekter om ämnet. Lagercrantz (2013) som är senior professor och pediatriker vid Karolinska institutet, tar upp negativa aspekter av barns användande av surfplattan och vad konsekvenserna kan bli av användandet. En av aspekterna är att barn kan bli ouppmärksamma i vardagen om de tittar för mycket på tv. Som följd av för mycket tv-tittande blir barnen stillasittande under längre stunder vilket enligt Lagercrantz (2013)

kan leda till övervikt hos barnen. Den andra debattören Gällhagen (2012) som är skolutvecklare i Nacka kommun, har en positiv inställning till IKT och barns användande av det. Just surfplattan kan användas lika bra ute som inne tillsammans med barnen. Vid utevistelse kan pedagogerna ordna skattjakt med hjälp av geocaching och barnen kan även leka kurragömma via Skype, vilket kan bidra till ökad rörelse hos barnen och motsäger Lagercrantz (2013) artikel. Gällhagen (2012) skriver att surfplattan har oändliga möjligheter, för genom den kan barnen utveckla språket, sina matematiska kunskaper och även skapa egen musik. Surfplattan kan även användas som ett verktyg i barns lek. En viktig punkt hon lyfter upp är närvarande pedagoger vid barns användande av surfplattan (Gällhagen, 2012).

Surfplattan ses av Hernwall (2016) som en möjlighet till lärande och utveckling ur andra perspektiv. Barn med funktionsnedsättningar kan använda surfplattan som ett hjälpmedel för deras behov och uttryck. Surfplattan erbjuder även möjligheten till att alla som använder den kan bli en skapare av olika slag genom kameran, applikationer och annat (Hernwall, 2016). Skolverket (2016d) ser på surfplattan som ett verktyg för att skapa interaktioner mellan barn genom att surfplattan är portabel och flera kan sitta tillsammans. Den kan även användas i leken som ett verktyg och vara ett komplement när det kommer till olika uttrycksformer (Skolverket, 2016d).

1.3. Syfte och forskningsfråga

Surfplattan är en stor del av förskolans verksamhet och används såväl av barnen, som av pedagogerna. Som tidigare nämnt pågår det en samhällsdebatt om möjligheter och hinder med att förskolor har fört in surfplattan i deras verksamheter. Vad används surfplattan till i förskolans verksamhet? Vad är det för syfte pedagogerna ser med surfplattan? Det här ledde oss till vårt syfte som är att studera pedagogers uppfattningar om surfplattan som artefakt i förskolan och vår forskningsfråga är:

- Hur uppfattar pedagoger surfplattan som artefakt i förskolan?

2. Litteraturgenomgång

Under sökning av tidigare forskning om surfplattor och pedagogers uppfattningar kring ämnet använde vi oss av databaserna: ERIC, Diva, Google Scholar och Summon. Begreppen som användes vid sökning av litteratur var IKT, surfplatta, iPad, förskollärare, pedagoger, uppfattningar och förskola. Vid sökning av litteratur till studien upptäcktes det att resultatet av vetenskapliga artiklar var få utifrån studiens syfte. Därför sökte vi efter examensarbete med snarlikt syfte för att få inspiration till litteratur. Resultatet mynnade ut i rubrikerna *IKT, en del av samhällets utveckling* och *Pedagogers perspektiv kring IKT*.

2.1. IKT, en del av samhällets utveckling

Begreppet IKT är en förkortning av 'Informations- och kommunikationsteknik' (Portabla Media, 2017). Barn i förskolan kan gynnas av att tidigt utveckla kunskaper inom IKT för inom de flesta yrken behövs sådana kunskaper. Barn ska få bli erbjudna möjligheterna till att bruka IKT och deras funktioner då Sheridan och Pramling Samuelsson (2003) anser att barn har rätt till att bli bildade inom ämnet. Barns möte med IKT kan påverka dem starkt beroende på pedagogens förhållningssätt till IKT (Alexandersson, Linderoth & Lindö, 2011). IKT utmanar den traditionella undervisningen, då pedagogen inte alltid är den som har mest kunskap om ämnet i frågan (Säljö, 2015). IKT kan användas som sökmotor för pedagoger vid efterfrågan på material och aktiviteter, men även för att få kunskaper om olika ämnen och svar på olika frågor (Masoumi, 2015). Genom IKT kan de yngre barnen utveckla kunskaper om verktygen vilket på längre sikt kan leda till ett mer medvetet användande hos de här barnen när de använder verktygen i högre åldrar. Om pedagogen ser IKT som en stor del av samhället och som tillhör barns kultur, blir IKT diskursen ett sätt att försöka förstå och inverka på samhället (Alexandersson, Linderoth & Lindö, 2011). IKT borde vara en del av verksamhetens dagliga miljö och inte ses som ett separat verktyg, då IKT är en del av barnens dagliga värld och kommer fortsätta vara det. För att barnen ska kunna använda sig av IKT i de yngre åldrarna är det inte bara en fråga om nödvändighet för framtiden men också en fråga om barns rättigheter och likavärde. Alla barn ska få möjligheten att få bruka IKT oavsett bakgrund och kön (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003).

Sheridan och Pramling Samuelsson (2003) anser att IKT borde vara ett primärt verktyg i förskolan som kan användas på olika sätt för olika syften. Det kan utveckla förståelsen hos barnen om pedagogerna belyser ett fenomen ur olika perspektiv med hjälp av IKT verktyg (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003). IKT kan bidra till att barnen utvecklar sina förmågor kring kommunikation, koordination och samspel, det kan även gynna barnen som har inlärningssvårigheter, då pedagogerna kan använda sig av de olika verktygen tillsammans med de här barnen vid olika lärandesituationer. De digitala verktygen kan även anpassas efter deras behov gällande kommunikation och lärande (Hernwall, 2016; Kerckaert, Vanderlinde & van Braak, 2015; Masoumi, 2015; Radetić-Paić & Ružić-Baf, 2012; Sandvik, Smørdal & Østerud, 2012). IKT kan användas för att minska avståndet som kan bildas mellan de olika länderna då de digitala verktygen kan användas som en brygga för språket. Det här genom att det finns applikationer och olika sökmotorer som barnen kan använda för att visa och förklara (Masoumi, 2015).

IKT kan dock missgynna barnens motorik menar Kerckaert, Vanderlinde och van Braak (2015) då tid för träning och aktivering kroppsmässigt minskar vid användning av för mycket IKT, men å andra sidan ser Gällhagen (2012) att barns motorik kan utvecklas och gynnas av surfplattan. Barns lek kan även bli lidande och med lek menar Masoumi (2015) den traditionella leken som sker i rummet med aktiva barn. Barns säkerhet kan äventyras om de kopplas upp till nätet eller olika applikationer eftersom, barnen kan få kontakt med personer utanför förskolans verksamhet (Hernwall, 2016; Kerckaert et al, 2015; Masoumi, 2015; Radetić-Paić & Ružić-Baf, 2012; Sandvik et al, 2012).

Vid introducering av IKT kan pedagogen använda sig av anpassade program och spel för barnen i fråga oavsett kön och det här kan leda till nya synsätt generellt om IKT, men även på könsnivå vilket kan påverka traditionella och kulturella mönster (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003). Datorn tillhör en annan kontext än vad studien syftar till att undersöka, men det kan göras kopplingar till surfplattans funktioner. Datorn som är ett verktyg inom IKT erbjuder olika program och även trådlöst internet för barnen. De här funktionerna är uppbyggda med olika länkar, länkar som gör att barnen kan växla fram och tillbaka mellan en länk och en annan. Genom att barnen får frihet i växlandet mellan olika länkar bidrar det till att barn kan utveckla ett mer kreativt tänkande. Datorprogrammen och internet kan även erbjuda olika perspektiv mellan de olika

länkarna på fenomen som barnen är intresserade av (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003).

2.2. Pedagogers perspektiv kring IKT

Barnens lärande om IKT påverkas av vilken inställning pedagogerna har till de digitala verktygen. Om pedagogen ser surfplattan som en möjlighet används den mer i verksamheten än om pedagogen ser surfplattan som ett hinder (Bjurulf, 2013; Alexandersson, Linderöth & Lindö, 2011). Barns lärande om surfplattan är även beroende av vilken syn pedagogerna har på vad som är en lämplig barndom (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003). Vid pedagogernas utbildning fick de kunskaper om hur barn lär sig och hur pedagogen ska lära ut, men för lite kunskap om hur barn lär sig genom IKT och hur pedagogen kan vägleda barnen inom ämnet. Under pedagogernas utbildning fick de lära sig att barn lär sig genom att använda sina sinnen (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003) vilket kan kopplas till IKT då verktygen gör det möjligt att kommunicera direkt med ord kombinerat med illustrationer och ljud.

Pedagogernas osäkerhet med digitala verktyg kan leda till interaktioner mellan barnen då de tar hjälp av varandra för att möta och skaffa sig kunskaper om verktyget, men det kan även bli ett hinder för pedagogernas samspel med barnen utifrån surfplattan (Alexandersson, Linderöth & Lindö, 2011). Pedagogerna är själva medvetna om sin osäkerhet kring IKT användningen, de anser att osäkerheten beror på att de har otillräcklig kunskap om surfplattan och hur den skall användas tillsammans med barnen (Kerckaert et al, 2015; Alexandersson, Linderöth & Lindö, 2011; Hernwall, 2016).

I Kerckaert, Vanderlinde och van Braaks (2015) studie framgår det att pedagogerna hade bristfälliga kunskaper inom IKT och kan därför behöva hjälp av en IKT kunnig person. Genom sådan hjälp kan pedagoger med kunskap få den här kunskapen att utvecklas till en högre nivå men även de pedagoger som har lite eller ingen kunskap alls kan få stöd i att börja använda IKT i förskolan. Vidare i studien skrivs det att pedagogerna var positiva till användningen av surfplattan och ansåg inte verktyget vara ett hot till barns lek och utveckling och de ansåg att stöd kan vara nyttigt för de som vill integrera IKT i förskolans praktik (Kerckaert et al, 2015). Pedagogernas uppfattning i Kerckaert et als (2015) studie kan kritiserars då IKT är något introduceras mer och mer i förskolans verksamhet, vilket kan läsas om tidigare i vår studie. Det här gör att stödet kan vara bra för alla pedagoger i

verksamheten och inte bara de som vill integrera den då det oftast inte är pedagogerna som väljer detta. Det här finner vi stöd ifrån Pramling och Samuelssons (2003) artikel som menar att pedagogerna behöver utbildning för att kunna stödja barnen i deras forskande kring IKT.

Surfplattan kan inte ersätta de interaktioner och samspel som barnen har i verkliga livet. Pedagogerna ser det som sin uppgift att skydda barnen från att försvinna in i surfplattan och mista de relationer och verkliga händelser som sker i livet (Hernwall, 2016). Möjligheterna med surfplattan för pedagogerna är att de själva kan söka kunskap, sprida kunskap via olika forum samt introducera film och musik i barngruppen som sedan kan vara en inspiration till barns lek. Surfplattan kan även stödja barnen i deras läs- och skrivutveckling, genom olika applikationer (Hernwall, 2016). Pedagogerna som deltog i Hernwalls (2016) studie fick ingen vägledning i användandet av surfplattan utan fick själva lära sig hur de skulle använda verktyget, vilket pedagogerna i Masoumis (2015) studie också fick. Precis som pedagogerna i Kerckaert, Vanderlinde och van Braaks (2015) studie behöver de mer träning med surfplattan och handledning från IT-representanter från kommunen (Hernwall, 2016).

Pedagogerna i Masoumis (2015) studie ser surfplattan som ett komplement i verksamheten och att de kan använda verktyget som en sökmotor för kunskap. Surfplattan kan erbjuda barnen ett utvecklande av sitt lärande genom applikationer och även fungera som ett dokumentationsverktyg för pedagogerna. Barnen med annat modersmål kan använda surfplattan till att utveckla sitt språk, det är något som pedagogerna i Masoumis (2015) studie har sett. Barn med annat modersmål utvecklar sitt språk genom surfplattan finner du tidigare i studien ([se IKT](#)). I Masoumis studie uppfattar pedagogerna surfplattan som ett fenomen som kan utveckla barns språk, men där finns några pedagoger som sätter sig emot surfplattan då den ses som ett hot mot de traditionella lekarna. Rita på riktigt papper är mer verkligt och viktigare än att rita i en applikation på surfplattan, anser pedagogerna. Surfplattan är inte skapad för barnen i förskolan, uttryckte pedagogerna då barnens första erfarenheter och upplevelser kring verkliga ting ska ske i verkliga livet och inte via surfplattan. Surfplattan var ett bra verktyg att ta fram när pedagogerna ville underhålla barnen och som pedagog få en lugnare stund (Masoumi, 2015).

En av de viktigaste aspekterna från ett pedagogiskt perspektiv kring IKT är att pedagogerna måste ha kompetens om hur de ska vägleda barnen genom IKT och dess många verktyg och funktioner. För att pedagogerna ska lära ut om IKT behövs kännedom om teknikens unika kvaliteter och möjligheter i kombination med pedagogens förmåga att rikta barns uppmärksamhet mot innehållet. För att pedagogerna ska kunna erbjuda barnen det unika med IKT behöver de själva få erfara dem (Sheridan och Pramling Samuelssons, 2003). Vi kan koppla Sheridan och Pramling Samuelssons (2003) uppfattningar till flertalet studier (Kerckaert et al, 2015; Alexandersson, Linderöth & Lindö, 2011; Hernwall, 2016) som vi tagit upp tidigare angående pedagogers osäkerhet och att de behöver mer kännedom om IKT. Sheridan och Pramling Samuelssons (2003) artikel är den äldsta forskningen som är med i studien, men delar av den stärker relevansen för studien.

3. Teoretisk utgångspunkt

Materialet i den här studien har analyserats ur en fenomenografisk utgångspunkt, då vi är intresserade av pedagogers uppfattningar i förhållande till fenomenet surfplattan i förskolans verksamhet. Nedan presenteras forskares tolkningar kring fenomenografisk forskningsansats och hur vi kopplade det till vår studie.

3.1. Fenomenografi

Fenomenografin har en icke-dualistisk ontologi. Världen går inte att beskrivas ur ett generellt synsätt, för att varje människas uppfattning om världen är hennes egen. Världen och människan ses inte som separata ting utan som en enhet (Uljens, 1998). Det centrala i fenomenografin är att forskaren är inriktad på att undersöka och förstå hur andra människor uppfattar och tolkar ett fenomen (Dahlgren & Johansson, 2009; Denscombe, 2009; Pramling Samuelsson & Asplund Carlsson, 2003). Som forskare inom det fenomenografiska fältet kan det vara bra att ha i åtanke att se varje respondent som ett blankt ark (Denscombe, 2009) och att varje uppfattning räknas oavsett om det är en eller tio som har samma uppfattning (Pramling Samuelsson & Asplund Carlsson, 2003). Den här analysmetoden är lämpad för mindre forskningsansatser som vår studie. Den är lämpad för studien då det inte krävs några större resurser som en stor budget eller avancerade forskningsverktyg (Denscombe, 2009).

Marton och Booth (2000) skriver om ett första och ett andra ordningens perspektiv inom fenomenografin. Det första perspektivet handlar om ett fenomen i sig, konkret fakta. Ett andra ordningens perspektiv handlar om att fenomenet återspeglar personen i frågas sätt att erfara fenomenet. Alltså handlar det om att förstå hur personen i fråga förstår fenomenet. Vår studie utgår ifrån det andra ordningens perspektiv då vi var ute efter hur pedagoger uppfattar ett fenomen (surfplattan).

Utfallsrummet är ett begrepp inom fenomenografin där forskaren kartlägger respondenters uppfattningar och undersöker hur uppfattningarna förhåller sig till varandra och i vår studie förskolans kontext och traditioner (Dahlgren & Johansson, 2009). I fenomenografin rangordna forskaren kategorier utifrån antingen kunskapsdjupet i respondenternas svar eller vilket som kan kopplas starkast till forskningssyftet (Marton & Booth, 2000).

4. Metod

I det här kapitlet presenterar vi vårt val av metod för att få svar på vår forskningsfråga. Vår metod har sin utgångspunkt i kvalitativ metod som innebär att forskaren är intresserad av det som respondenten vill uttrycka om det specifika i fenomenet och inte det generella, till skillnad från kvantitativ metod som är ute efter en större mängd svar och respondenter (Holme och Solvang, 1997). Två viktiga aspekter i kvalitativ metod är empati och sympati som båda parter behöver ha för varandra under interaktionsprocessen (Holme och Solvang, 1997). Vi har valt den här metoden för vi är intresserade av det specifika i svaren hos varje respondent, i vårt syfte tar vi upp att det är pedagogernas uppfattningar vi är intresserade av. Därför känner vi oss trygga med den valda metoden.

Dahlgren och Johansson (2009) skriver om en fenomenografisk modell med olika steg att följa vid analys av material. Övergripande handlar stegen om att bekanta sig och analysera det insamlade materialet. Forskaren ska senare jämföra och kategorisera materialet efter likheter och skillnader i uppfattningar om fenomenet i fråga. Steget efter handlar om att namnge kategorierna och till sist dra paralleller mellan kategorierna för att se efter ytterligare likheter och skillnader (Dahlgren & Johansson, 2009). Som tidigare nämnt under [Teoretisk utgångspunkt](#) om hierarkiska skillnader söker forskaren efter djupet i uppfattningarna för att senare rangordna dem efter vad hen anser har störst betydelse för den specifika forskningen (Marton & Booth, 2000).

4.1. Kvalitativa intervjuer

I kvalitativ metod finns det olika insamlingsmetoder och vi valde att använda oss av intervjuer för vi upplevde att det var en bra metod för insamling av specifika uppfattningar från pedagoger. Det här för att inom fenomenografin är forskaren intresserad av individers uppfattningar och relationer till ett fenomen. Vi vill i vår studie veta hur pedagoger uppfattar surfplattan och upplevde då att intervjuer med pedagogerna skulle ge oss bäst möjlighet att få höra deras uppfattningar. En viktig aspekt gällande kvalitativa intervjuer är att det är respondenten som har kontroll över intervjun på det sättet att respondenten har rätt att avbryta intervjun och rätt till att inte svara beroende på om respondenten inte känner sig trygg med frågan (Holme & Solvang, 1997). Något vi upptäckte vid efterforskningen av kvalitativa intervjuer var att det kunde bli problematiskt för att intervjuerna kan ta för lång tid och att förhållningssättet intervjuaren har kan

påverka respondentens medverkan och svar vid intervju. Fördelen med kvalitativa intervjuer är att svarsfrekvensen blir högre för att metoden är flexibel och kan anpassas efter respondentens schema och för att forskaren och respondenten i regel har haft kontakt med varandra innan intervjuerna sker. En annan fördel är att det är stor chans att validiteten blir hög då svaren kan kontrolleras och följas upp om det skulle behövas. I regel är även svaren relevanta utifrån vad som efterfrågas då följdfrågor kan ställas under intervjun (Denscombe, 2009).

En av dokumentationsmetoderna vi använt oss av vid intervjuerna är ljudupptagning. Den här metoden är bra att använda då forskaren inte går miste om några detaljer eller uttryck som respondenten ger. Ljudupptagning är även permanent dokumentation, då forskaren har allt som har sagts inspelat och inte behöver minnas allt korrekt. Ett hinder som kan uppstå med ljudupptagning är att respondenterna kan reagera både positivt men också negativt till metoden. Bandspelare är något Denscombe (2009) förespråkar att forskarna använder sig av vid intervjuer inom fenomenografin, för att det är viktigt med detaljer och som vi nämnde tidigare räknas allas uppfattningar. En annan dokumentationsmetod vi valde att använda var fältanteckningar. Fältanteckningar användes som ett komplement till ljudupptagningen vid intervjuerna för att det stärker ljudupptagningen, på det viset att i anteckningarna står det om miljön, kroppsspråket och eventuella kommentarer (Denscombe, 2009).

4.1.1. Semistrukturerade intervjuer

En inriktning vi valde inom kvalitativa intervjuer var semistrukturerade intervjuer. Semistrukturerade intervjuer innebär att intervjuaren har en intervjumall med frågor men kan avvika från den här vid behov. Forskaren har möjlighet till att ställa följdfrågor för att få respondenten till att utveckla sina svar vid behov och även för att få en djupare insikt i ämnet intervjun handlar om. Intervjun sker mellan forskaren och respondenten (Denscombe, 2009). Fördelarna med metoden är att det blir enklare att transkribera då det endast hörs två röster från inspelningen och forskaren kan identifiera rösterna lättare. En nackdel är däremot att synpunkterna i intervjun kan bli begränsade i antalet uppfattningar som respondenten besitter. Vi valde den här inriktningen för att det ger oss en chans att få ställa rätt frågor och få god möjlighet till relevanta svar, men ger även respondenten möjlighet till att vidareutveckla sina svar och ha delvis kontroll vid intervjun.

4.2. Urval

Respondenterna i vår studie är aktiva pedagoger i förskolan och valdes ut slumpmässigt. Urvalet är slumpmässigt för att vi intervjuade de pedagoger som var tillgängliga och ville delta i studien. Det här urvalet gjordes för att få en bred urvalsgrupp, men även för vi ansåg att alla pedagoger oavsett utbildning har olika uppfattningar om surfplattan som gynnade vår studie. Urvalet av respondenter är begränsat till förskolor i södra Sverige. Vi kontaktade åtta förskolechefer och fick svar från fem av dem. Två förskolor hade inte tid och tre förskolechefer hade pedagoger som var intresserade av att delta i intervjun. Totalt blev det fyra pedagoger, två från samma förskola och de andra två från olika förskolor, som deltog vid intervjuerna. Urvalet av de fyra pedagoger kändes väsentligt för vår studie då vårt syfte var att få reda på pedagogernas uppfattningar och med fyra stycken pedagoger fick vi den tid med varje pedagog som vi behövde. Intervjun kunde ske i lugn och ro med god tid för oss att bekanta oss med varandra och ställa de frågor vi hade.

4.3. Genomförande

Vid uppstarten av vår studie tog vi mailkontakt med åtta förskolechefer och i samband med mailet bifogade vi vårt missivbrev ([se bilaga 1](#)). Att få svar från intresserade respondenter var svårare än vad vi hade förväntat oss men efter ett gott samarbete med förskolecheferna kunde vi nå vårt urval. Undertiden vi väntade på svar från vilka som var intresserade av att delta i studien, skapades våra intervjufrågor ([se bilaga 2](#)). När vi hade fått in kontaktuppgifter till de intresserade respondenterna ringde vi dem för att boka in intervjudag. Alla intervjuer bokades in under samma vecka, vilket gynnade vårt arbete då vi skulle transkribera det insamlade materialet, något som tog lång tid. Vi hade förberett ett intervjumanus för att ha något att återkoppla till och utgå ifrån under intervjuerna, vilket kan leda till att vi får svar på frågor kopplat till vårt syfte. Vid intervjuerna turades vi om att intervjua och anteckna, vi delade upp det genom att ta två intervjuer var där vi antecknade eller ställde frågor. Den som antecknade var även den personen som hade hand om ljudupptagningen, vi försäkrade oss om att respondenten gick med på att bli inspelade innan vi startade apparaten. Vi gjorde på det här viset för att vi båda skulle få erfarenhet av de tre metoderna. Intervjuerna tog 15–20 minuter och utfördes på respondenternas arbetsplats i ett enskilt rum på förskolan. Rummen var utrustade med bord och stolar och liknade ett konferensrum. Vi valde att ha intervjun på respondenternas respektives arbetsplats för att underlätta mötet, då de inte behöver åka någonstans och det

tar inte för mycket av deras arbetstid. En del respondenter la intervjun efter arbetstiden för det passade dem bättre.

4.4. Bearbetning av insamlat material

Materialet samlades in via en diktafon och genom anteckningar. När alla intervjuer var färdiga satte vi oss ned och transkriberade intervjuerna. Båda lyssnade på intervjuerna medan en skrev ner på datorn vad som sades under intervjuerna och den andra kunde upprepa vad som sades ifall den som skrev missat något. Vid analysen av det insamlade materialet utgick vi ifrån den fenomenografiska analysmodellen (Dahlgren och Johansson, 2009) och det underlättade vår process genom att vi kategoriserade materialet efter deras likheter och skillnader. Vi kunde utgå ifrån de olika stegen för att kategorisera vårt material en första gång utifrån likheter och skillnader, men sedan analysera dem ytterligare för att se om vi kunde dela in dem i ytterligare kategorier eller slå ihop dem. Det här skedde och vi delade upp en kategori vi tidigare tagit fram då vi såg en skillnad mellan dem. Därefter granskade vi alla kategorier och analyserade dem för att få syn på vad det är kategorierna tar upp och sedan jämförde vi dem mot varandra för att gå djupare med analysen och vad det är de verkligen säger i ett utfallsrum. Vi upplevde först att vissa av kategorierna hörde ihop för att exempelvis pedagogerna tog upp hur de använde surfplattan i sitt arbete och med barnen. Vid djupare analys kunde vi se att det fanns två kategorier i den kategorin, då pedagogerna talade om det pedagogiska arbetet med surfplattan och även om hur de uppfattade vad barnens syfte var med surfplattan i verksamheten. Vi letade även efter olika djup i respondenternas svar för att kunna rangordna.

4.5. Forskningsetiskt övervägande

Vid forskning som berör samhället och samhällets medborgare är det forskarnas uppgift att värna om de individer som väljer att delta i forskningen. Vetenskapsrådet (2002) har tagit fram riktlinjer för forskare att hålla sig till vid kontakt med människor. Det finns fyra huvudriktlinjer som vi förhåller oss till vid metoden av forskningsundersökningen.

Informationskravet, det här kravet handlar om att vi som forskare ska ge ut kort och sammanfattad information om forskningen som eventuellt kommer att bedrivas i deras verksamhet. Samtyckeskravet, innefattar att forskarna samlar in samtycke från eventuella respondenter som kommer få vara med i forskningsstudien. Respondenterna får

information om att de har rätt att avbryta medverkan av forskning (Vetenskapsrådet, 2002). Vid studiens början skickade vi ett mejl med vårt syfte och kort information om oss som forskare till fyra olika förskolechefer. Redan efter två dagar hade vi fått visat intresse från tre förskolechefer som ville ha ytterligare information om vår studie. Vi skrev ett missivbrev ([se Bilaga 1](#)) där eventuella respondenter kunde ge sitt samtycke att delta och kort information om hur vi skulle gå till väga vid genomförande av intervjuer. Det här kopplar vi till de två ovanstående kraven från Vetenskapsrådet (2002). Efter intervjun hade fått namn och telefonnummer av respondenterna, som vi förvarade och höll hemligt, då vi hade lovat deltagarna att de skulle vara anonyma i vår studie, det här kallas för konfidentialitetskravet (Vetenskapsrådet, 2002). Men helt anonyma kommer de aldrig kunna vara, för vi vet vilka de är och vi har deras uppgifter. De är däremot anonyma för läsaren. Vi försäkrade respondenterna om att materialet vi fått in från intervjuerna endast skulle användas i vår studie och sedan förstöras. Nyttjandekravet innebär att vi som forskare ska försäkra respondenten om att informationen som har givits till oss endast används i forskningssyfte (Vetenskapsrådet, 2002).

5. Resultat

Vid analys av materialet fick vi fram resultatet som mynnade ut i sex olika kategorier av uppfattningar om surfplattan i förskolans verksamhet. De här kategorierna tar upp pedagogers uppfattningar inom surfplattans olika områden. Vi har lagt till enstaka ord vid citat för att förtydliga och förbättra flytet i meningarna. Respondenterna i resultatet har döpts till Pedagog1, Pedagog 2, Pedagog 3 och Pedagog 4.

5.1. Uppfattningar om surfplattans potentiella användningsområden

Alla pedagogerna från de olika förskolorna hade en *positiv uppfattning* på surfplattan i verksamheten, men en av pedagogerna uttryckte att hen är mörkrädd.

Jag tycker att det är ett fantastiskt verktyg men samtidigt blir jag lite mörkrädd. Där jag jobbade förut så ja alla spelade när de kom hem från förskolan, kollade på tv och spelade på Ipad. Och hade egen Ipad. – (Pedagog 1)

Pedagogerna sade att det är ett bra verktyg och det finns mycket de kan göra med surfplattan. Den ses som ett *komplement* i verksamheten, då en del barn har en surfplatta hemma och en del har inte det. Pedagog 1 uttryckte sig om att surfplattan var väldigt smidig just för att den användes som *en brygga mellan två olika länders kulturer*. Den kunde användas genom att pedagogen *visade bilder eller översatte ord*, då där fanns föräldrar som inte hade det svenska språket. Pedagogerna använder surfplattan för att *lyssna på låtar* med ett annat språk för att det gör språkinläringen *intressant* hos de barnen med ett annat modersmål, men även för att *utveckla svenskan*, via appar, hos barn med annat modersmål. En av pedagogerna talade om att de har en surfplatta ämnad för enbart *språk* med appar som riktar in sig på att utveckla barnens språk, men även en som bara är ämnad för *matematik* som innehåller olika matematiska appar.

Pedagogerna talade om musik, rytmik, dans, film och hur de har använt sig utav surfplattan vid de här *uttrycksformerna*. De spelar musik från surfplattan vid alla tidpunkter på dagen men musiken kan ha olika syften. De olika syftena är att musiken används för att lugna ledsna barn vid inskolning men även vid vilan. Ett annat syfte är att *musiken från surfplattan kan skapa rörelseaktivitet* på morgonen i form av rörelsesånger.

Musik har vi på morgonen och då sätter vi oss med den plattan.
Det är mycket Mora-Träsk och rörelsesånger vi kör. – (Pedagog
3)

Pedagogerna använde även olika projektorer som de koppla samman med surfplattan för att *titta på olika filmer*. Pedagog 3 talar om hur de på hans avdelning har tittat på olika filmer från UR.

Surfplattan används på pedagogernas förskolor till att kryssa i varje barns lämning och hämtning, en *närvaro rapporterings app*. De olika pedagogerna har en egen surfplatta ämnad till det här ändamålet.

Alla pedagogerna använder sina surfplattor till dokumentation i verksamheten i någon form. *Dokumentationen är den funktion som pedagogerna pratade mest omkring*. Det kan vara genom att *filma, fotografera och text*. Pedagog 3 talade om dokumentations appen Pluttra, där de kan göra överblick direkt och reflektion. Pedagogerna talade om att barnen ska få vara en del utav dokumentationen genom att antingen få *filma* eller ta *kort*, men även få vara med och *återberätta* utifrån *bilder* och *filmer*. Genom film kan pedagogen gå tillbaka och få syn på vad barnen gör och vad man själv som pedagog gör uttryckte Pedagog 1.

Barnen kan också få vara med och dokumentera om där är något
dem vill dokumentera. – (Pedagog 4)

När man som pedagog dokumenterar via surfplattan går det *snabbt* att göra för att allt är samlat på samma ställe. Bilder och text finns tillsammans, men ska pedagogen ta kort med kameran och skriva ut det eller föra över, vilket kan ta längre tid upplevde pedagogerna.

5.2. Uppfattningar om surfplattans baksida

Pedagogerna uttryckte en oro kring *tidsbristen* i verksamheten. De har inte tillräckligt med tid till att sätta sig ner med barnen och ge barnen den pedagogiska undervisning som kan behövas när barnen använder surfplattan.

Det tycker jag är svårt att verkligen hinna sätta sig ner och testa
med barnen om där är något pedagogiskt. – (Pedagog 1)

Tidsbristen kunde bero på att de var för *stora barngrupper* men även för *lite personal*. Pedagog 1 uttryckte att det är *tiden* som begränsar en, för som pedagog behöver man få *möjlighet till att lära sig* använda surfplattan.

Som pedagog är du *ständigt uppkopplad*, Pedagog 3 berättade för oss att när hen tar med sig sin jobb-surfplatta hem är hen uppkopplad till sin jobbmail vilket är påfrestande. Pedagog 3 uttryckte att hen inte kan låta bli att titta mailen om där kommer något, men ser samtidigt en fördel med att ta med sig surfplattan hem då hen kan renskriva dokument och annat.

Det finns olika appar som pedagoger kan ladda ner till surfplattan. Pedagog 2 talar om hur barnen har *engelska appar* på sina surfplattor hemma och att barnen använder de apparna. Hen har lagt märke till att barnen med annat modersmål pratar mer engelska än svenska och ser en koppling till deras användande av de engelska apparna, vilket hen ser som *en nackdel* för deras *språkutvecklande*.

Pedagog 2 talade om surfplattan som ett *osmidigt* verktyg att ha med sig ut vid *utevistelse* och att de därför väljer att ta med sig sina digitalkameror ut istället.

En annan uppfattning var att *kommunen* lägger sina pengar på annat än vad Pedagog 1 anser pengarna hade kunnat läggas på. *Pengarna* kunde lagts på mer redskap och tillbehör till surfplattan men även appar och annat som gynnar deras pedagogiska verksamhet.

För att kunna ladda ner appar och använda dem behöver pedagogerna vara *uppkopplade* till internet. Som Pedagog 4 uttryckte är surfplattan helt *oanvändbar* om internet inte funkar, hen har nu varit i kontakt med *kommunen* som ska komma ut och installera fler routrar till dem. Det här med att *kommunen* ska installera fler routrar är inte för att underlätta det pedagogiska arbetet utan för att hens förskola skulle få en ny rapporterings app som de skulle använda. Pedagog 4 uttryckte det här som *en kamp* med att få bättre wifi, då bland annat *dokumentationen* ska göras via ett speciellt program med hjälp av surfplattan.

Jag kan inte göra QR koder och plattan är helt oanvändbar för mig i princip för jag kan inte ens ladda ner appar för att det tar lång tid. – (Pedagog 4)

Ibland när internet inte funkar som det ska, får pedagogen använda sin privata mobil och dela internet via den. Hen berättar för oss att vid en aktivitet där hen och barnen skulle *läsa av QR koder* de skapat att förskolan internet inte fungerade. Det här resulterade i att

Pedagog 4 fick plocka fram sin mobil och ladda ner en QR kods läsare som barnen kunde använda sig av. En del pedagoger är lite *oroliga* över att surfplattan ska *ta över* verksamheten men det ska den inte göra utan den ska vara *en del av* verksamheten talar även Pedagog 4 om.

5.3. Uppfattningar om pedagogers behov av kompetens

Workshops, fortbildningsdagar och uppstarts dagar är tre saker som pedagogerna har erfarit. Vid de här tillfällena har fokus legat på surfplattan men Pedagog 2 har även fått utbildning om G-suit, en plattform där mail, dokument och kalendern bland annat finns samlat. *Mer utbildning* är önskvärt av Pedagog 2, där pedagogerna får möjlighet till att få prova sig fram med surfplattan, få *tiden* till att titta och göra.

Sen vill man alltid ha lite mer utbildning och tips. [...] Ha lite workshops där man provar och man har tiden till att titta och göra någonting. – (Pedagog 2)

Pedagog 1 nämnde att de har en Edwise-ansvarig i verksamheten, men de har ingen ansvarig som de kan vända sig till om de behöver hjälp med surfplattan eller appar. En av pedagogerna är IT-ansvarig och det är pedagog 4. Hen pratade att hen ska få gå på olika utbildningar och få kunskaper om surfplattan och olika appar. Sedan kan Pedagog 4 bidra med ny kunskap till sina kollegor. Hen ser på sitt uppdrag som någon som ska *pusha* och *inspirera* andra pedagoger kring användandet av surfplattan. Pedagog 4 nämnde även att de har en IT ansvarig på kommunen som hen kan ringa om det är något hen undrar över.

Pedagogerna på Pedagog 1 förskola får tips av specialpedagogerna om där finns några appar som är pedagogiska. Pedagogerna får *själva söka efter appar*, men då måste de ha ett eget intresse för att göra det. Pedagogerna uppfattar att de äldre pedagogerna på förskolorna som att de är *försiktiga* och lite *rädda* för att använda surfplattan. Det är viktigt att hänga med i det nya och försöka se det *positiva* med surfplattan och *inte det negativa* uttrycker Pedagog 2.

Vi kan inte stanna kvar i det gamla. [...] Vi jobbar med barn och de är föränderliga så det händer ju något hela tiden. – (Pedagog 2)

Pedagogerna uppfattade det som att det är de yngre pedagoger som får *pusha* och *stötta* de äldre vid användandet av surfplattan. Som pedagog är det viktigt att skapa trygghet i

arbetslaget och påminna kollegor om att det finns inga dumma frågor. Pedagog 4 menade att de ska vara måna om sitt arbetslag och de kan sitta tillsammans och visa och stötta varandra.

Alla kan ju ta ut det efter sin nivå och det betyder inte att det blir dåligt. Allting behövs. – (Pedagog 4)

Pedagogerna uppfattade att många kollegor ville *lägga undan den för att de inte visste* hur de skulle använda den när de fick surfplatta till verksamheten. Än idag är det många av pedagoger som fortfarande *inte vill använda den*.

5.4. Hur uppfattar pedagogen surfplattan ur ett barnperspektiv?

Alla pedagogerna i studien berättade hur de uppfattar vad *barnens syfte* med surfplattan är. De talade om att barnen använde surfplattan främst till *musik* och *spel*. De alla talar om att surfplattan och apparna ses som en *lek*, om barnen ska se dem som något annat än lek är det pedagogerna som får visa det pedagogiska i apparna. Pedagog 4 uttryckte specifikt att barnens syfte med surfplattan är *beroende på hur pedagogen introducerar och använder surfplattan med barnen*.

Pedagogerna berättade om hur de använde och kan använda *videoinspelning* vid skapande situationer med barnen. Pedagogerna berättade för oss att de ska *skapa filmer* med barnen som de kan *diskutera* om. En av pedagogerna berättade för oss hur de använde surfplattan till att *filma* ett barns teckning under skapande processen för att barnet senare kunde *titta på filmen* och se sin teckning växa fram.

Barn som behöver extra stöd eller med inlärningssvårigheter kan *gynnas* av surfplattan uppfattade Pedagog 1, för att *hitta andra program och olika sätt att nå dem*. Pedagog 4 uppfattade att det är viktigt att pedagoger i förskolan använder alla delar för att barn är olika och uttrycker sig på olika sätt.

Barn lär sig ju via olika uttrycksformer så är det. [...] Det är så viktigt att man jobbar med allting. – (Pedagog 4)

5.5. Pedagogers uppfattningar om surfplattans påverkan på den motoriska utvecklingen

Några av pedagogerna sade att de inte har tänkt på om surfplattan påverkar barnens motorik. Surfplattan ska *inte ta över* verksamheten, utan den ska *komplettera*

verksamheten ansåg Pedagog 4. Pedagog 2 uppfattade att *motoriken kan påverkas* när de ska börja skolan, då de ska använda penna och papper.

Asså vi har ju fått köpa in såna här penngrepps, då vi märkte att barnen har inget penngrepp längre. [...] Det finns mycket lärorika appar och där finns många som lär sig alfabetet men då sitter de med pekfingret då vi har det här A och B där man ska följa med pekfingret och man tappar penngreppet liksom. – (Pedagog 3)

Pedagog 3 talade om att hen har uppmärksammat att hens barn på avdelningen inte har utvecklat penngreppet än. Surfplattan uppfattades som en *nackdel* ur motorikens synvinkel då barnen tappar penngreppet för att de är vana att använda pekfingret på surfplattan.

Om man har ett gymnastikprogram eller så kan man köra via Youtube. Alltså att man använder den på det sättet och får in motoriken i det. Så nej inte när de är såhär små kanske när de blir äldre att det blir ett lite annat användande. – (Pedagog 1)

Pedagog 1 ser inte surfplattan som ett *hinder* för motorikutvecklingen. Hen menar däremot att surfplattan kan *gynna motoriken* genom att det går att *spela musik* från den och *visa filmer*, som barnen kan röra sig till.

5.6. Uppfattningar om surfplattans påverkan på samspel

Pedagogerna talade om *samspelets möjligheter och hinder kring surfplattans nyttjande*. Barnen *vill gärna sitta med varandra* kring surfplattan om ett barn använder den, nämner pedagogerna. Pedagogerna nämnde att de brukar få styra upp så att alla barn inte samlas kring surfplattan utan att de är några i taget. De talar även om *turtagning* och *samtal* mellan de barn som sitter tillsammans med surfplattorna.

Oftast är det ju så att om en får så kommer de andra, så det är ju lite så att det är vi som får styra upp det lite. – (Pedagog 2)

Pedagogerna försöker att alltid sitta med barnen när de använder surfplattorna. De talade om för oss att de sitter med barnen för att de tillsammans ska *diskutera* vad som ska göras på surfplattan.

5.7. Sammanfattande analys av resultatet

Under det här avsnittet har vi sammanfattat vårt resultat utifrån fenomenografin. Som tidigare nämnt innebär fenomenografin att forskaren undersöker människors uppfattningar kring ett fenomen. Vårt syfte är att ta reda på pedagogers uppfattningar kring surfplattan i förskolan, precis som fenomenografin talar om är det uppfattningarna som ska vara i centrum vid analys av det insamlade materialet. Utifrån begreppet utfallsrummet kommer vi att diskutera vårt resultat och dess kategorier.

5.7.1. Uppfattningar

Vid analys av resultatet upptäckte vi att där fanns likheter mellan pedagogernas svar. Pedagogerna som deltog i studien var generellt positiva till surfplattan i förskolan men där finns även möjlighet till förbättring inom några områden. Analysen av resultatet påvisade en frustration hos pedagogerna, då de vill använda surfplattan och dess funktioner men blir begränsade av olika faktorer. Exempelvis tog Pedagog 4 upp att hens pedagogiska arbete hindras på grund av dåligt internet. De andra tre pedagogerna uttryckte en frustration kring tid och personalbrist, att det var det som påverkade dem i deras användande av surfplattan.

Uppfattningarna mellan pedagogerna skiljer dem åt då två av pedagogerna inte ser surfplattan som en artefakt som påverkar barnens motoriska utveckling. De andra två talar om en möjlighet respektive hinder som kunde påverka barnen. Vi uppfattar det som att det här resultatet beror mycket på pedagogernas erfarenhet och egna funderingar kring ämnet.

Tre av pedagogerna har en gemensamuppfattning kring att när ett barn får surfplattan så intresserar sig de andra barnen och samlas kring det barnet med surfplattan. Det här uppfattar vi att surfplattan är något som barnen finner intressant. När barnen samlas bidrar det till diskussion och ibland uppstår även turtagning då barnen får vänta på sin tur. Pedagogerna vill och försöker sitta med i den mån av tid som de kan, men det här påverkas av yttre faktorer.

Vi såg att det fanns likheter och skillnader mellan kategori [5.1](#) och [5.4](#) då den ena handlar om pedagogens användande och andra handlar om vad barnen blir erbjudna via surfplattan. Likheterna mellan de två kategorierna är att användandet av surfplattan, med

det menar vi båda kategorierna tar upp hur användaren kan använda surfplattan. Det här är samtidigt det som gör de olika, syftet är olika beroende på vem användaren är.

Vid analys upptäckte vi att pedagogerna har lagt upp användandet av surfplattan efter strävansmålen som finns i Lpfö 98/16. Det finns olika syften för surfplattan och den kan användas inom olika ämnen enligt vår tolkning av pedagogernas uppfattningar. Vi såg ett fokus hos pedagogerna när de nämnde vilka användningsområden deras surfplatta har. Exempelvis talade pedagogerna mycket om surfplattans roll vid dokumentation, vilket tas upp i Lpfö 98/16 (Skolverket, 2016b).

Vi såg att där finns en vuxensyn och en barnsyn. Vuxensynen är det att surfplattan för pedagogerna är ett hjälpmedel där de kan söka information och dokumentera. Ett hjälpmedel där de har tillgång till många olika verktyg, exempelvis kamera, musik och appar. Pedagogernas barnsyn är att barnen ser surfplattan som en lek och utan pedagogernas hjälp kan barnen inte se det pedagogiska i apparna, tolkar vi det som.

En kvalitativ skillnad vi såg var synen på den yngre generationen och den äldre generationen (i förhållande till respondenterna själva). Den yngre generationen sågs som de som ska vara med och stötta de äldre och hjälpa dem med deras frågor medan den äldre generationen ansågs vara dem som ville lägga undan surfplattan och inte använda den, eller de som behöver hjälp.

6. Diskussion

I det här kapitlet diskuterar vi vår studies resultat i koppling till vår tidigare forskning. Vi fokuserar på om där fanns likheter respektive skillnader mellan vad våra respondenter och vad tidigare forskning sa om ämnet surfplattan i förskolans verksamhet.

6.1. Resultatdiskussion

Vid jämförelse med Lpfö 98/16 och vårt resultat kunde vi se liknande uppfattningar. Läroplanen tar upp att förskolan ska erbjuda barnen olika lärandemetoder (Skolverket, 2016b) och i vårt resultat kan vi se att pedagogerna håller med om det här strävansmålet. Om pedagogerna hade ett medvetet tänk kopplat till läroplanen när de svarade kunde vi inte urskilja. Ett annat strävansmål är att barnen ska bli erbjudna rätt kunskaper om och hur tekniken ska användas (Skolverket, 2016b). Våra pedagoger i studien pratade om hur de hade en vilja att sitta tillsammans med barnen vid användandet av surfplattan för att vägleda så att barnen blir medvetna om sitt nyttjande, vilket vi kan koppla till föregående strävansmål.

Motorikens påverkan av surfplattan är något som splittrar individerna i vår studie men även i vår tidigare forskning. Både Kerckaert et al (2015) och Lagercrantz (2013) tar upp det här med övervikt hos barnen och minskad aktivering av kroppen, det är två nackdelar av för mycket användning av IKT. Pedagoger i vår studie talade även dem om nackdelar, men de tar inte upp samma nackdelar som de två ovanstående. Utan pedagogerna såg att finmotoriken blev lidande hos barnen, då de är vana att bara använda sig av ett pekfinger. Gällhagen (2012) motsäger både Kerckaert et al (2015) och Lagercrantz (2013) teori om motorikens påverkan, då hon menar att surfplattan har olika meningserbjudande som kan öka rörelsen hos barnen. Det kan vara genom olika appar som är skapta till att användas i utomhus miljö och vid rörelseaktivitet. I vårt resultat kan vi se en liknande uppfattning då barnen kunde aktivera sig till musik som spelades från surfplattan.

Pedagogerna från vår studie talade kort om samspel mellan barn vid användningen av surfplattan. De uppfattade det som att där uppstår ett samspel mellan barnen när de sitter vid surfplattan och diskuterar appen som används. Alexandersson et al (2011) skrev om hur barnen kan ta hjälp av varandra för att möta och tala om surfplattan och dess erbjudande, vilket leder till samspel. Pedagogerna i Alexandersson et al studie (2011) upplever att deras osäkerhet med IKT påverkar deras samspel med barnen vid IKT

användningen. Samspelet som bör finnas mellan pedagog och barn ersätts istället av barnen, för att det är de som har kunskap om fenomenet. Pedagogerna i vår studie talade om de upplever att de inte har tid eller kunskapen om hur de ska nyttja surfplattan tillsammans med barnen men även en osäkerhet, som vi kan koppla till Alexandersson et al (2011). Tidigare forskning tyder på att barnens samspel utvecklas vid IKT användningen för att pedagogerna kan erbjuda barnen artefakten vid olika lärandesituationer (Hernwall, 2016; Kerckaert, Vanderlinde & van Braak, 2015; Masoumi, 2015; Radetić-Paić & Ružić-Baf, 2012; Sandvik, Smørdal & Østerud, 2012). Det här är inget vi har hört talas om vid våra intervjuer vilket vi tolkar kan bero på att pedagogerna inte medvetet har funderat över det här. En annan sak vi kan koppla till vår studie är däremot pedagogernas osäkerhet kring användningen av surfplattan som Kerckaert et al (2015), Alexandersson et al (2011) och Hernwall (2016) tar upp, då osäkerheten beror på att pedagogerna inte har tillräckligt med kunskap för hur de ska använda den med barnen. Pedagogerna i vår studie talade om en osäkerhet som också grundar sig i okunskap och rädsla om hur surfplattan ska användas i verksamheten, vilket kan tolkas som att det är ett fenomen vi kan finna överallt i förskolans verksamhet. En av pedagogerna i vår studie uppfattade det som att det kunde bero på den äldre generation och att de inte är uppväxta med surfplattan på samma vis som den yngre generationen.

Mer utbildning om IKT och surfplattan kan öka självsäkerheten hos pedagoger som har en rädsla för att använda de olika artefakterna. Det här tar pedagogerna i vår studie upp. Det här med att mer utbildning önskas av pedagogerna i vår studie finner vi även i tidigare forskning. I Kerckaert et al (2015) och Hernwalls (2016) studier tar deras pedagoger upp behovet av mer utbildning och mer kunskaper för att de ska kunna använda IKT på rätt sätt i verksamheten. Skillnaderna i vår studie, Kerckaert et al (2015) och Hernwalls (2016) studier är att våra pedagoger i vår studie har fått utbildning inom de appar som berör dokumentation och närvarorapportering de använder i surfplattan, men de vill fortfarande ha mer utbildning inom olika appar för barn och hur pedagogerna kan använda surfplattan med barnen. Det gemensamma för pedagogerna i vår studie samt pedagogerna i Hernwalls studie (2016) och Masoumis studie (2015) är att de alla fick lära sig använda surfplattan själva, utan någon vägledning. Tack vare våra pedagogers eget intresse lärde de sig hur de kunde använda surfplattan. En viktig aspekt inom pedagogers användande av IKT är att de behöver kännedom om hur de ska använda IKT tillsammans med barnen, för att barnens användande ska bli meningsfullt men även för att pedagogerna inte alltid

är den som besitter mest kunskap. Pedagogerna behöver även förstå och bekanta sig med de meningserbjudande som IKT har (Sheridan & Pramling Samuelssons, 2003; Säljö, 2015). Utifrån Sheridan och Pramling Samuelssons (2003) tankesätt kan det argumenteras att det är viktigt att pedagoger får utbildning och kunskap om surfplattan, vilket vi kan koppla till vårt resultat.

Vi ser en likhet mellan surfplattans funktion hos pedagogerna i vår studie och pedagogerna i studierna som vi använt oss utav under forskning om ämnet. Gällhagen (2012) tar upp att surfplattan har oändliga möjligheter, vilket vi delvis kan se i vår studies resultat. I resultatet kunde vi se att pedagogerna använder surfplattan som en sökmotor för att hitta kunskap, ett dokumentationsverktyg som innebär fotografering, anteckna och filma. Surfplattan användes även som ett verktyg för att spela musik, visa film, använda QR-koder och för att rapportera in barns närvaro. Precis som våra pedagoger talade om använder pedagogerna i Hernwalls (2016) och Masoumis (2015) studier också surfplattan som dokumentationsverktyg och sökmotor. Det här tolkar vi som att det är de primära funktionerna som surfplattan besitter i förskolans verksamhet. Surfplattan kan även användas som ett komplement till olika uttrycksformer för att belysa olika aspekter om ett fenomen (Skolverket, 2016d), vilket kan kopplas till vad en pedagog i vårt resultat talade om. Hernwall (2016) skriver om att pedagogerna i hans studie använder surfplattan för att visa film som sedan kan inspirera barnen i deras lek. Det här är inte något pedagogerna uttryckt i vår studie vilket kan tolkas som att de ser surfplattan mer som pedagogisk undervisning eller surfplattan i sig som en lek. Surfplattan ansåg pedagogerna i Masoumis studie (2015) hade en annan funktion än vad pedagogerna i vår studie hade. Den här funktionen som Masoumis studie (2015) talar om är att den fungerar som barnpassning så att pedagogerna kan få en lugn stund. Det här är inget våra pedagoger antytt utan att de anser att surfplattan har en mer pedagogisk funktion eller ett syfte.

Sheridan och Pramling Samuelsson (2003) skriver om att de anser att IKT borde vara ett huvudverktyg i förskolan som kan användas på flera vis för olika syften. En av pedagogerna i vår studie uttryckte att hen anser att surfplattan ska vara ett komplement i förskolan utan att ta över andra verktyg såsom penna och papper, vilket gör att det blir en tvetydighet gentemot Sheridan och Pramling Samuelssons teori (2003). Det här för att pedagogerna i vårt resultat håller med att det ska vara en del av förskolans verksamhet men inte dominera verksamheten.

Surfplattan kan användas för att belysa ett fenomen ur flera perspektiv vilket kan öka förståelsen hos barnen (Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003). Barn som har olika funktionsnedsättningar kan använda surfplattan som ett uttrycksverktyg då de kan kommunicera genom text och bild med personalen skriver Hernwall (2016) om. En av pedagogerna i vår studie resonerade kring att hen även såg surfplattan som en fördel för barn med funktionsnedsättningar. Två pedagoger i vår studie såg även surfplattan som en fördel för barn med annat modersmål då de har erfarenhet av just det här. De såg surfplattan som ett verktyg för att både bygga en bro mellan föräldrar och pedagoger men också mellan barn-barn och barn-pedagog. Det här för att de kan lyssna på sånger på barnens modersmål, visa bilder som stärker svenskan och översätta ord om det behövdes, men även använda surfplattan som ett verktyg för att förstärka det svenska språket. Pedagogerna i Masoumis studie (2015) diskuterade om något liknande scenario och menar på att digitala verktyg kan användas för att minska klyftorna mellan olika kulturer just för att, precis som pedagogerna i vår studie nämnde, att den kan användas för att sammanföra de olika kulturerna. Applikationer och sökmotorer kan även användas för att förklara och förstärka det barnen vill berätta (Masoumi, 2015).

Största skillnaden mellan våra pedagogers uppfattningar om surfplattan och pedagogerna i vår tidigare forskning är de begränsningar som de fann. Våra pedagoger fann många av begränsningarna kopplat till dåligt wifi, ingen tid till att utveckla sina kompetenser kring surfplattan men även tiden med att sitta ner med barnen och personalbrist. Pedagogerna i tidigare studier (Hernwall, 2016; Kerckaert et al, 2015; Masoumi, 2015; Radetić-Paić & Ružić-Baf, 2012; Sandvik et al, 2012) talade om att barns säkerhet äventyras då de kan koppla upp sig till nätet och komma in på olika hemsidor där de kan få kontakt med främmande människor. Ett annat hinder en del av pedagogerna i Masoumis studie (2015) såg var att de traditionella lekarna med samspel, rita på papper och pyssla blev lidande då de inte fick uppleva det i verkligheten om de alltid satt vid surfplattan. De ansåg att barnen ska få första hands upplevelser i förskolan då det är så de utvecklas bäst. Skillnaderna mellan upplevelserna kan bero på erfarenheter och det perspektiv på surfplattans syfte pedagogerna har, men även vad pedagogerna erbjuder barnen och vad de låter barnen göra på surfplattan.

Vad vi kunde tolka av vårt resultat så kan vi dra slutsatsen att pedagogerna har en positiv uppfattning av surfplattan i verksamheten. Precis som våra pedagoger i studien kunde vi

i vår tidigare forskning urskilja att där fanns pedagoger i exempelvis Kerckaert et al studie (2015) som hade en positiv inställning till användandet av surfplattan. Något som de flesta pedagoger i både vår studie men även i andras studier är att IKT och surfplattans användande beror mycket på hur pedagogerna presenterar och själva ser för syfte med den. Exempelvis om pedagogerna ser surfplattan som ett bra verktyg används den mer i förskolan, än om det är en pedagog som inte har en bra relation till den (Bjurulf, 2013; Alexandersson, Linderöth & Lindö, 2011; Sheridan & Pramling Samuelsson, 2003). Vi tolkar det som att på grund av pedagogernas inställning i vår studie används surfplattan mycket i verksamheten och de ser den som ett komplement i utbildningen och lärandet tillsammans med barnen. Enligt Sheridan och Pramling Samuelsson (2003) är IKT en del av barnens värld och det kommer IKT fortsätta vara genom barnens uppväxt och vuxna liv.

6.2. Metoddiskussion

Varför vi valde kvalitativ metod före kvantitativ metod var för att vi ville få en relation till pedagogerna och träffa dem just för att få se deras kroppsspråk, höra deras tonläge men även för att kunna ställa följdfrågor utifrån våra huvudfrågor. Följdfrågorna kan fördjupa respondenternas svar vilket vi upplever ökar vår uppfattning av deras svar. Denscombe (2009) menar att det är en av fördelarna med intervjuer. Om vi skulle gjort utifrån kvantitativ metod hade det blivit exempelvis enkäter, då hade vi inte kunnat ställa följdfrågor, vi ser inte hur pedagogens reaktion eller hör pedagogens tonläge. Det här upplevde vi var viktigt för oss.

Vårt val av metod, semistrukturerade intervjuer, fann vi var en bra metod för att få svar på vår forskningsfråga. Då vi kunde ställa frågor om ämnet, ställa följdfrågor och även ställa frågor som kom upp under intervjuens gång. Något vi dock upptäckte vid analysen av resultatet var att vi hade kunnat ställa fler varför frågor, då vissa svar inte blev så djupa som vi hade tänkt. Det här kan ha påverkat resultatet, då vi kunde fått mer information på vissa frågor där vi inte hade så mycket material. Analysen av resultatet och även diskussionen är våra tolkningar, hur vi uppfattar deras svar kopplat till forskning. Vi har försökt vara neutrala i vår tolkning genom att vi varit noggranna med transkriberingen men vi påverkas både positivt och negativt av respondenternas tonläge i svaret men även till vilken kontext de svarar i. Det här betyder alltså att vi inte kan vara helt neutrala, men även för att vi har uppfattningar kring samma fenomen. Transkriberingen tog lång tid,

men vi hade räknat med att det skulle ta längre tid än vad det gjorde, vilket gjorde att vi hamnade före i vår tidsplanering.

Vi kunde inte rangordna våra respondenters svar utifrån olika djup, för vi ansåg att deras svar betydde lika mycket, att de hade lika starka kopplingar till rubrikerna, men även att vi ansåg att respondenterna hade likvärdig kunskap om ämnet. Vi gjorde försök till att rangordna men kunde inte då respondenternas svar låg på en likvärdig nivå.

I våra intervjufrågor har vi fokuserat på surfplattan och om pedagogerna har uppfattat surfplatta som en möjlighet eller hinder kopplat till deras verksamhet och vardagsliv. Efter diskussion och ett djupare tänkande hos oss, beslöt vi oss för att i resultatet inte fokusera på möjligheter eller hinder, utan hur pedagogen uppfattar surfplattan i det stora hela. Vi valde att göra såhär för att få ett bredare perspektiv och inte fokusera för mycket på möjligheter och hinder, då det finns fler perspektiv utöver möjligheter och hinder som inte går in i just de här kategorierna. Varför just möjligheter och hinder var ett fokus hos oss från början berodde på vår tidigare forskning som tog upp just hur deras pedagoger hade resonerat utifrån de två kategorierna.

Vårt resultat hade kunnat bli bredare med eventuellt fler perspektiv om vi hade fått tag på fler pedagoger som ville ställa upp, men på grund av tidsbrist och få intresserade blev antalet fyra pedagoger. Det antalet vi fick in gjorde däremot att vi kunde gå djupare i analysen men även att vi kunna planera och förhålla oss till respondenternas förutsättningar för att intervjuerna skulle kunna ske. Det här anser vi har ökat studiens trovärdighet.

Om vi hade haft mer tid på oss hade kanske våra kategorier sett annorlunda ut, för att vi hade kunnat spendera mer tid vid analys av materialet och kategoriseringen. Vi anser dock att våra kategorier är relevanta och hållbara för vår studie.

6.3. Avslutande reflektion

Vi upplever att vi har fått en större insyn i hur förskoleverksamheterna kan använda och använder surfplattan för planering, dokumentation och pedagogisk undervisning. Arbetslaget är beroende av varandra för stöttning och vägledning inom teknikens värld och tillsammans kan pedagogerna utbyta erfarenheter som leder till mer kunskap om hur de kan hantera de olika artefakterna. Vi ser att det finns ett behov av mer utbildning hos pedagogerna ute på förskolorna om surfplattan och hur den kan användas med barnen,

samt vilka appar som är pedagogiska. Pedagogerna i studien talade om hur de uppfattade att barnen såg på surfplattan, vilket var att surfplattan sågs som en lek om inte pedagogerna sitter med och gör stunden pedagogisk. Vi tror dock att ett undermedvetet lärande sker hela tiden men att det synliggörs med pedagogernas vägledning.

Som förslag till vidare forskning anser vi att en studie med fler respondenter i olika åldrar hade varit intressant, där åldern och erfarenheten är i fokus. Det här för att i vårt resultat kunde vi se att respondenterna talade mycket om "den äldre generationen" och deras osäkerhet för användandet av surfplattan. Det här ledde oss till ett annat område då vi upptäckte att några pedagoger hade tillgång till IT-pedagoger på deras förskolor med andra hade inte det. Vad kan det beror på och varför väljer en del kommuner att satsa på IT-pedagoger och andra inte? Ett till förslag till vidare forskning kan vara enkätundersökningar, då fler pedagoger kan delta över hela landet vilket leder till större mångfald.

Vi hoppas att studien inspirerar pedagoger i förskolans verksamhet till att de själva reflekterar över deras användande och uppfattningar kring IKT och surfplattan. Men vi hoppas även att studien ska inspirera berörda personer i kommunerna, så att de kan reflektera över sitt utbud till de anställda och hur de vägleder pedagoger.

Litteraturlista

- Aglassinger, Ursula, Strindholm, Sofia, Kallin, Eva-Mari & Rudnik Norling, Christina. (2012). *Hur kan iPads stödja lärandet i förskolan? Om hur surfplattor kan möjliggöra arbetet med förskolans läroplan.* [Elektronisk] Stockholm: Nacka kommun & Skolporten. Tillgänglig: http://www.skolporten.se/app/uploads/2012/04/UL_artikel_3_2012_aglassinger_mfl.pdf [Hämtad: 2017-05-18]
- Alexandersson, Mikael, Linderöth, Jonas & Lindö, Rigmor (2001). *Bland barn och datorer: lärandets villkor i mötet med nya medier.* Lund: Studentlitteratur
- Bjereld, Ulf, Demker, Marie & Hinnfors, Jonas. (2009). *Varför vetenskap? Om vikten av problem och teori i forskningsprocessen.* 3. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Bjurulf, Veronica. (2013). *Teknikdidaktik i förskolan.* 2. uppl. Stockholm: Studentlitteratur
- Dahlgren, Lars Owe & Johansson, Kristina. Fenomenografi. I Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys.* 1. uppl. Stockholm: Liber
- Denscombe, Martyn. (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna.* 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet. Extern länk: http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf [Hämtad: 2017-05-22]
- Gällhagen, Lena. (2012). Surfplattor när de är som bäst. *Lustfyllt lärande med iPads i förskola & skola* [blogg], 4 oktober. <http://blogg.nacka.se/skolor/ipadsiforskolan/2012/10/04/surfplattor-nar-de-ar-som-bast/> [2017-09-06]
- Hernwall, Patrik. (2016). 'We have to be professional' – Swedish preschool teachers' conceptualization of digital media. *Nordic Journal of Digital Literacy* 11 (1): 5-23. Doi: 10.18261/1891-943x
- Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn. (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder.* 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

- Kerckaert, Stephanie, Vanderlinde, Ruben & van Braak, Johan. (2015). The role of ICT in early childhood education: Scale development and research on ICT use and influencing factors. *European Early Childhood Education Research Journal* 23 (2): 183–199. Doi: 10.1080/1350293X.2015.1016804
- Lagercrantz, Hugo. (2013). Mycket tid framför skärm splittrar barns liv. *Läkartidningen*, 8 januari.
<http://www.lakartidningen.se/OldWebArticlePdf/1/19078/LKT1301s16.pdf>
[Hämtad: 2017-09-06]
- Marton, Ference & Booth, Shirley. (2000). *Om lärande*. Lund: Studentlitteratur
- Masoumi, Davoud. (2015). Preschool teachers' use of ICTs: Towards a typology of practice. *Contemporary Issues in Early Childhood* 16 (1): 5-17. Doi: 10.1177/1463949114566753
- Nationalencyklopedin. (u.å.a). *Surfplatta*.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/surfplatta> [Hämtad 2017-05-18]
- Portabla Media. (2017). <https://www.portablamedia.se/ordlista/ikt/> [Hämtad 2017-05-18]
- Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj. (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber
- Radetić-Paić, Mirjana & Ružić-Baf, Maja. (2012). Use of ICT and inappropriate effects of computer use – future perspectives of preschool and primary school teachers. *Psychology of Language and Communication* 16 (1): 29-38. Doi: 10.2478/v10057-012-0003-y
- Sandvik, Margareth, Smørdal, Ole & Østerud Svein. (2012). Exploring iPads in Practitioners' Repertoires for Language Learning and Literacy Practices in Kindergarten. *Nordic Journal of Digital Literacy* 7 (3): 204-220
https://www.idunn.no/file/pdf/56663182/exploring_ipads_in_practitioners_reper_toires_for_language_.pdf [Hämtad: 2017-05-18]
- Sheridan, Sonja & Pramling Samuelsson, Ingrid. (2003). Learning through ICT in Swedish Early Childhood Education from a Pedagogical Perspective of Quality. *Childhood Education*, 79:5, 276-282, DOI: 10.1080/00094056.2003.10521212

- Skolverket. (2016a). *Datorplattor resurs för kommunikation i förskolan*. Stockholm: Skolverket
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/it-i-skolan/relationer-larande/datorplattor-resurs-i-forskolan-1.190874> [Hämtad: 2017-05-16]
- Skolverket. (2016b). *Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2016*. Stockholm: Skolverket
- Skolverket. (2016c). *Redovisning av uppdraget om att föreslå nationella IT-strategier för skolväsendet*. Stockholm: Skolverket
https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2192.pdf%3Fk%3D2192 [Hämtad: 2017-10-05]
- Skolverket. (2016d). *Surfplattan blir deltagare i leken*. Stockholm: Skolverket
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/it-i-skolan/relationer-larande/surfplattan-blir-deltagare-i-leken-1.205047> [Hämtad: 2017-05-18]
- Säljö, Roger. Lärande i det 21:a århundradet. I Säljö, Roger & Linderöth, Jonas (red.) (2015). *Utm@ningar och e-frestelser: it och skolans lärkultur*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Uljens, Michael. (1998). Fenomenografin, dess icke-dualistiska ontologi och Menons paradox. *Pedagogisk Forskning i Sverige*. årg 3 nr 2, s.122–129. ISSN 1401-6788

Bilaga 1

Missivbrev

Hej! Vi är två förskollärostudenterna från Högskolan Kristianstad som tar examen januari 2018. Just nu skriver vi examensarbete och behöver Er hjälp. Vårt examensarbete handlar om surfplattan som verktyg i förskolans verksamhet och pedagogernas förhållningssätt till den.

Vi söker nu Dig som är intresserad av att delta i vår intervjustudie. Vid intervjutillfället kommer vi två studenter och Du som är intresserad vara närvarande. Intervjun beräknas ta 45–60 minuter och vi har planerat att göra intervjuerna v. 38–39, mer om dag och tid kommer vid samtycke. Vi kommer att dokumentera intervjun i form av ljudupptagning och anteckningar. Ljudupptagningen görs för att vi vid analys av material ska kunna få en rättvis syn på Din åsikt och Dina tankar.

Intervjun är frivillig och kan avbrytas när som helst under studiens gång. I uppsatsen är Du anonym och namnges som respondent, samt att förskolans namn inte kommer att uppges. Materialet kommer endast att användas till vår forskningsstudie och kommer därefter förstöras.

Med Vänliga Hälsningar

Elin Andersson & Johanna Magnusson

Vid fler frågor kan ni kontakta oss på följande:

Elin Andersson – xxxx-xxxxxx eller xxxx@stud.hkr.se

Johanna Magnusson – xxxx-xxxxxx eller xxxx@stud.hkr.se

Handledare Marie Fridberg – xxxx@hkr.se

Jag som pedagog ger mitt samtycke till att intervjuas

Underskrift

Telefon nr (så vi kan kontakta Dig vid eventuellt möte)

OSA senast 15/9, gärna tidigare för vi skall kunna planera in eventuella intervjuer.

Bilaga 2

Intervjufrågor

- Vilket år examinerades du? Från vilken utbildning?
- Vad tycker du om surfplattan ur ett allmänt perspektiv? Möjligheter? Hinder?
- Har du någon surfplatta och använder du den på din avdelning?
 - (Ja) hur länge har ni haft den?
 - (Nej) Varför tror du surfplattan inte finns i verksamheten? Är du intresserad av att ha en på avdelningen? Varför? Varför inte?
- Vilket syfte ser du att surfplattan har?
 - Vad uppfattar du är barnens syfte med användandet? Pedagogernas?
- Används den enbart vid inomhus miljö? Om utomhus, hur och när?
- Ser du några hinder eller möjligheter av att använda surfplattan i verksamheten vid?
 - Allmänt
 - Barns användande
 - Pedagogisk dokumentation
 - Utomhus
 - Motorik
 - Funktionsnedsatta barn
 - Fri lek
 - Verktyg för aktivitet
 - Hjälpmedel (läs o skriv)
 - Samspel (barn-barn & Vuxen-barn)
- *”Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande. Detta inbegriper också att forma, konstruera och nyttja material och teknik. Multimedia och informationsteknik kan i förskolan användas såväl i skapande processer som i tillämpning.”* (Skolverket, 2016, s.7)
 - Hur tänker du kring det här riktlinjerna? Möjligheter/hinder? Positivt/negativt?
- Finns där något du vill tillägga kring ämnet?